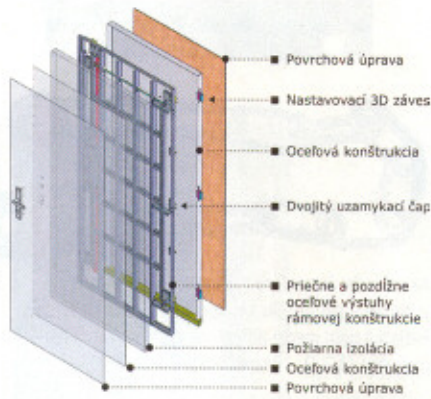

Zodpovedný redaktor: Stanislav Botur

(Sherlock)

Bezpečnostné triedy

Bezpečnostná úroveň dverí zodpovedá jednej z bezpečnostných tried. Na Slovensku sa predávajú bezpečnostné dvere v triedach 1 až 5. Čím vyššie je číslo, tým vyššia je ich bezpečnosť, a tým dlhší čas a účinnejšie nástroje potrebuje vlamač na ich prekonanie.

Keďže bezpečnostné dvere sa skladajú z viacerých prvkov, aj jednotlivé prvky (bezpečnostné zámky, vložky, a kovania) sú zaradené do tried. U nás sa napríklad najviac predávajú bezpečnostné dvere v tretej bezpečnostnej triede – aj každý ich prvok musí byť zaradený aspoň do tretej bezpečnostnej triedy.

Zámková vložka

Vložky sa delia na stavebné a bezpečnostné. Stavebné slúžia na dočasné uzamykanie dverí, napríklad počas výstavby či rekonštrukcie bytu. Do bezpečnostných dverí sa montujú bezpečnostné cylindrické vložky, odolné proti otvoreniu prevítaním, planžetou alebo metódou SG (do cylindrickej vložky vlamač vloží kľúč s najmenšími zárezmi a niekoľkokrát naň poklope, čím sa rozochvejú tzv. stavítka a vložku možno

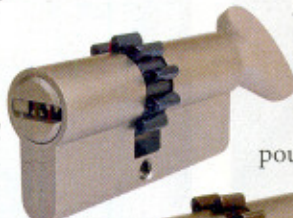

Pohľad do vnútra bezpečnostnej vložky

s teleskopickými záležkami, tzv. stavítkami. (ADLO – Bezpečnostné dvere)

Bezpečnostná vložka môže byť z vnútornej strany vybavená tzv. olivkou. (ADLO – Bezpečnostné dvere)

Súprava náhradných kľúčov, tzv. semafor, umožňuje bezpečne používanie zámkov aj po strate kľúča. (ADLO – Bezpečnostné dvere)

Zámkové vložky môžu byť vybavené ozubeným kolieskom alebo tzv. palcom. Vložky (a zámky) s ozubením majú veľmi ľahký chod. (ADLO – Bezpečnostné dvere)

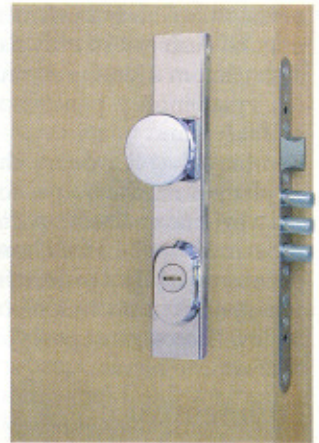

Kľúčovú vložku vo vyhotovení emergency možno otvoriť, aj keď je vložený kľúč z druhej strany. Ak sa teda náhodou dvere pribudnú aj s vloženým kľúčom, možno ich vďaka nej otvoriť. (ADLO – Bezpečnostné dvere)

Bezpečnostný kľúč s vyfrézovanými labyrintovými drážkami, otvorom na plávajúcu záležku (tzv. stavítka) a záležku na špičke nemožno odkopírovať bez bezpečnostnej karty. (ADLO – Bezpečnostné dvere)

Kovanie dverí (tu na hladkých dverách) môže byť vybavené kľučkou, guľou alebo rukoväťou, tzv. madlom. (ADLO – Bezpečnostné dvere)

otvoriť. Samozrejme, musia byť atestované (pre byty bezpečnostné triedy 2, 3, 4). Pri strate alebo krádeži kľúča je nevyhnutné vložku čo najskôr vymeniť alebo prekódovať. Náklady na prekódovanie tvoria štvrtinu až tretinu ceny vložky; cena vložky sa pohybuje okolo 180 €. Vyhotovenie vložky môže byť štandardné, teda ak je v nej zasunutý kľúč, z druhej strany sa kľúč nedá zasunúť kľúč. Bezpečnostné (emergency) vyhotovenie umožňuje zasunúť kľúč z oboch strán naraz a z každej odomknúť, čo oceníme, najmä ak sa nám dvere zabuchnú. Niektoré varianty zámkových vložiek z vnútornej strany nemajú otvor na vyberateľný bezpečnostný kľúč, ale napevno namontovaný pevný kľúč, nazývaný aj olivka. Vložka sa môže uzamykať pomocou tzv. palca (kovového výstupku vložky) ozubením na dvakrát alebo pomocou ozubeného kolieska, ktorý uzamyká dvere na jedno otočenie kľúča. Štandardná dĺžka vložky je 65 (35 + 30) mm. Hranicu medzi dvoma vzdialenosťami tvorí buď ozubené koliesko, alebo palec. Vložka sa dlhším koncom montuje na tú stranu, do ktorej sa dvere otvárajú. Dvere s tepelnou izoláciou sú hrubšie, preto aj ich zámkové vložky musia byť dlhšie.

Vložku na staršie kľúče, ktoré sa u nás v minulosti predávali ako bezpečnostné, môže šikovný vlamač prekonať za 10 sekúnd. Dnešné moderné bezpečnostné kľúče s vybraním na pevné a plávajúce záležky (stavítka), teda vybavené tzv. labyrintom a čelným stavítkom, sa nedajú kopírovať bez bezpečnostnej karty. Preto si kartu treba odložiť. Na ochranu pred stratou kľúča slúži aj systém náhradných kľúčov, tzv. semafor. Ak stratíme zelený kľúč, použijeme ako náhradný žltý kľúč, pri strate žltého zasa červený. Pou-

žitím náhradného kľúča sa zámok prekóduje tak, že predchádzajúci kľúč sa stáva nefunkčným. Prípadný zlodej kľúča ho už nemôže použiť na vlamanie sa do bytu.

Kovanie

Každé dvere sa ovládajú kovaním, teda buď kľučkou, guľou, alebo rukoväťou (tzv. madlom). Štít kovania umiestnený na dverách chráni bezpečnostnú vložku a zámkovú časť. Rozlišujeme kovanie s celým štítom alebo s deleným rozetovým. Rozeta je kovový kruh okolo kľučky, resp. okolo vložky. Do bezpečnostných dverí sa montuje bezpečnostné kovanie s celým štítom. Kovaním sa dvere nielen ovládajú, ale najmä slúži ako bezpečnostná časť, preto aj kovanie musí byť atestované. Vybrať si možno medzi druhou, treťou a štvrtou bezpečnostnou triedou. Rozlišuje sa prekryté, poloprekryté a otvorené kovanie. Prekryté celkom chráni vložku proti akémukoľvek náradiu. Naopak otvorené kovanie odkrýva celú prednú stranu vložky, preto treba v tomto prípade použiť vložku odolnú proti vrtaniu. Poloprekryté chráni vložku čiastočne. Z hľadiska dizajnu si možno vybrať kovanie hranaté alebo oblé, lesklé, matné, prípadne satínové so vzhľadom rôznych kovov (striebro, titán, nikel, chróm, zlato).

Zámok

Srdcom bezpečnostných dverí je hlavný trezorový mechanizmus, ktorý ovláda viacero pohyblivých bezpečnostných bodov na zámkovej strane dverí. Podlieha bezpečnostnej certifikácii. V zárubni sa nachádzajú istiace body, čiže diery s kovovými kolíkmi s priemerom do 13 mm. Na pántovej strane dverí sa nachádzajú tzv.